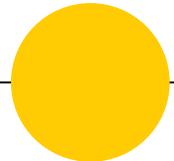

Dezinformacije i lažne vijesti

DKMK – Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu uz
potporu Ureda za udruge Vlade RH i Grada Zagreba

DETALJI O PROJEKTU

- COFAC – koordinator, Portugal
- PONTY – Španjolska
- ERYICA – Luksemburg
- IMEC – Belgija
- TARTU UNIVERSITY – Estonija
- DKMK – HRVATSKA

The Guide

Course

Participatory activities

YouTube News

Media Literacy for All projects

*Media Literacy for Living
Together*
[Visit website](#)

*gaMEdia - My Media
Literacy Class*
[Visit website](#)

*You check!
Visit website*

<https://www.bandt.com.au/thinktv-welcomes-australian-multi-screen-report/>

KOLIKO VJERUJEMO MEDIJIMA?

Radio

48%

Televizijski
sadržaj
45%

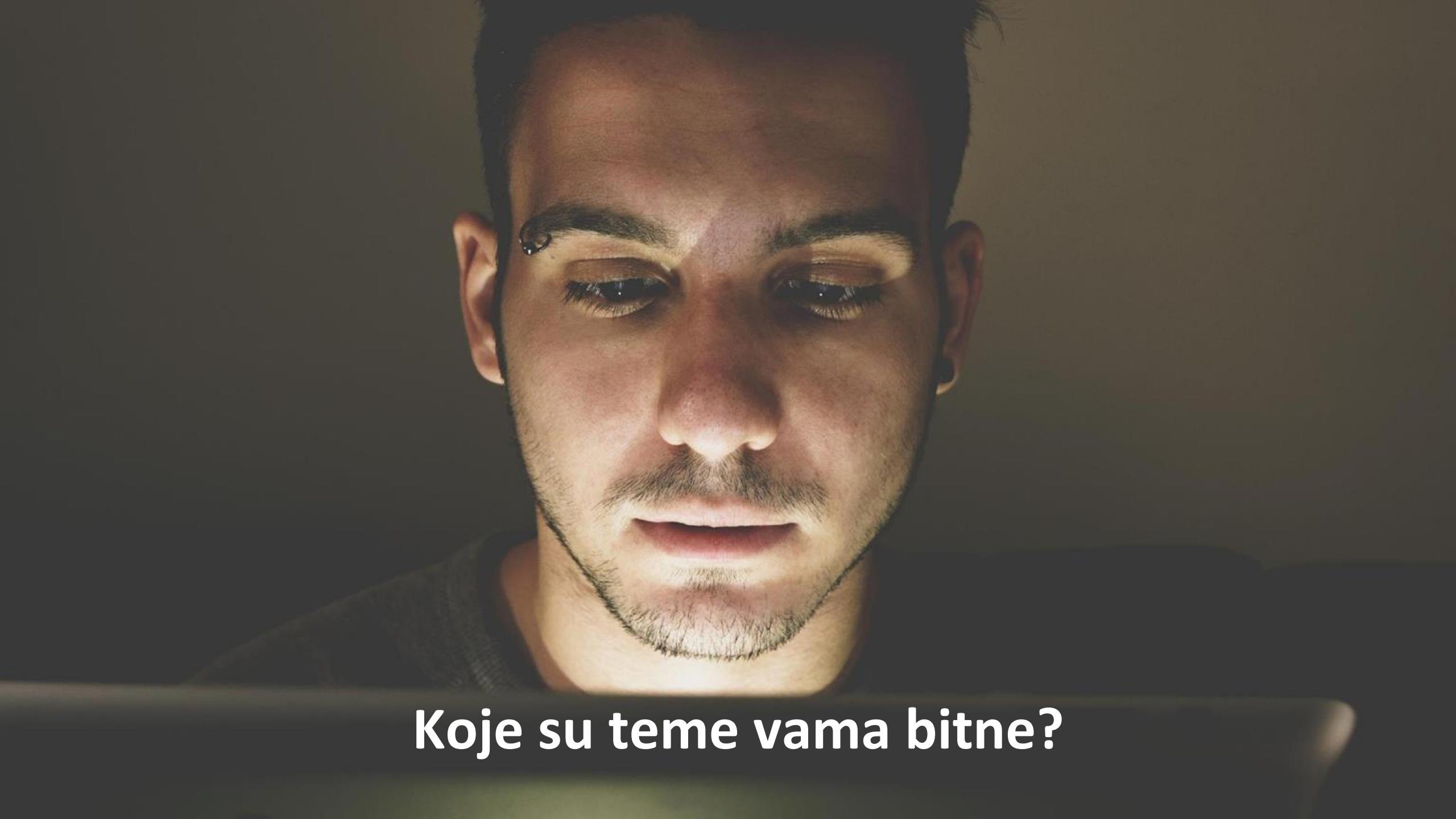
Tisk

39%

Internet

37%

Društvene
mreže
29%

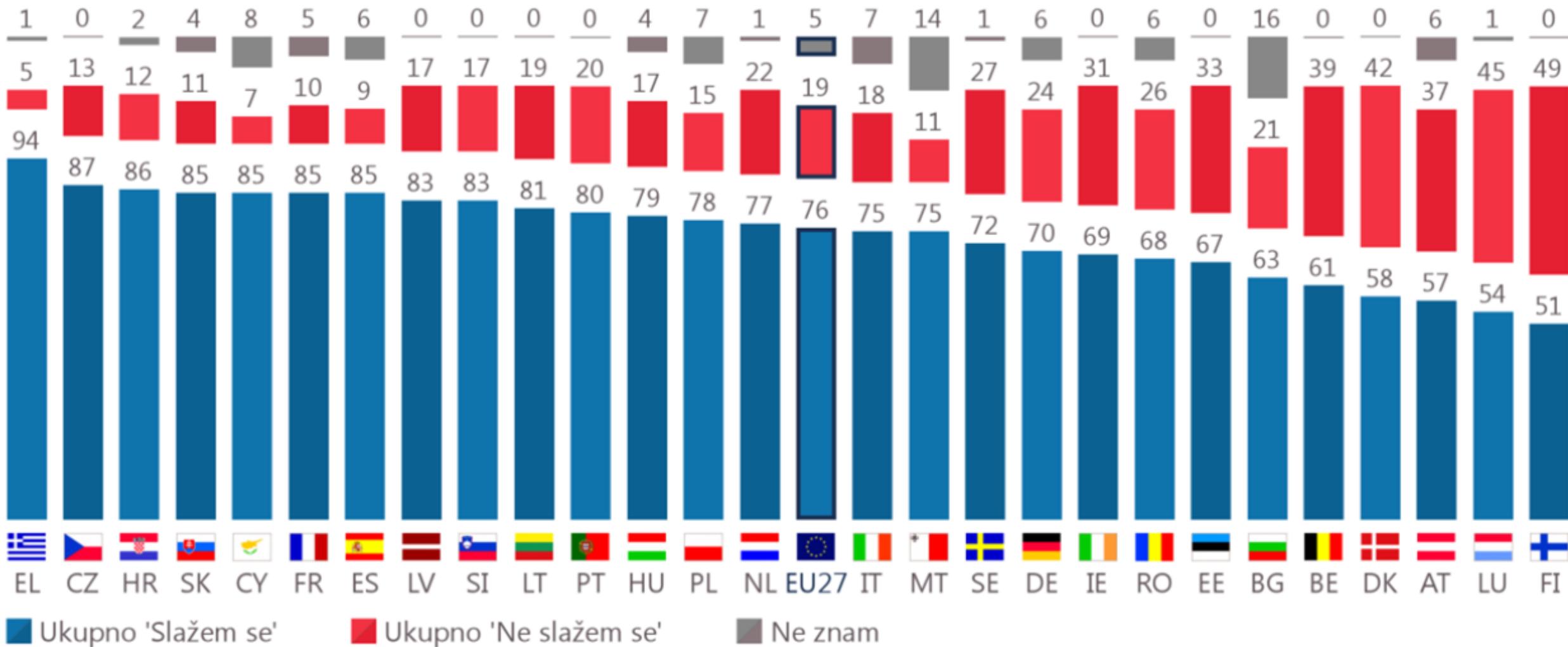

Koje su teme vama bitne?

Koje su najčitanije teme na tri najčitnija hrvatska portala dnevnih novina u 2019?

- 1. Crna kronika
- 2. Seksualizirani sadržaj
- 3. Bizarnosti
- 4. Showbiz
- 5. Sport

QD8.3 Slažete li se u potpunosti, uglavnom slažete, uglavnom ne slažete ili uopće ne slažete sa svakom od sljedećih izjava?
Postojanje vijesti ili informacija koje pogrešno prikazuju stvarnost ili su čak lažne problem je u (NAŠOJ ZEMLJI) (%)

NAGRADNA IGRA Izvučeni putnici na Svjetsko prvenstvo

Čitajte i skupljajte kupone

Nastavite skupljati kupone za veliku nagradnu igru i osvojite putovanje i ulaznice na Svjetsko prvenstvo! Jučer su izvučeni novi dobitnici u prošlotjednom krugu nagradne igre, a njihova

ćemo imena objaviti idu-

ći tjedan. Najnoviji model u prodajnim salonima Hyundai šesta je generacija accenta. Za novi automobil možemo reći kako je rađen prema ukusu europskih kupaca, a može se pohvaliti povećanjem dimenzija

u svim smjerovima. Novi accent sada je dugačak 4045 milimetara, u slučaju da je riječ o modelu s trojim vratima, odnosno 4280 mm kod karoserijske izvedbe s četverim vratima. Ukupno je širok 1695, te visok 1470 mm, uz međuosovinski razmak od 2,5 metra. Usredotočimo li se na dimenzije, vjerujemo kako će novi accent posebno biti omiljen među mlađim kupcima i manjim obiteljima, koje žele automobil pouzdane i dokazane kvalitete te, dakako, prihvatljive cijerie. Kupci mogu birati između dva benzinska i jednoga dizelskog agregata. Odlika je svih agregata što su proizvedeni u skladu s normama Euro 4 o emisiji ispušnih plinova.

VLAJKA DANOK

Čitajte Večernjak i planirajte putovanje u Njemačku

Večernji list STR. 4B
Zdravko Mamić na tribini, Dinamo korak do naslova STR. 52
Nikola Vojčić i petoci Eurolige STR. 52

TEŠKE DROGE Amerikanci na nož dočekali nov zakon zbog svojih studenta

U MEKSIKU LEGALNI KOKAIN I HEROIN

plus FRATAK S KUHACOM Pet "smrtilnih grješaka" u prehrani CIN 24-145

Osvajajte statutima

Koatko i lovegasno

Tedjana Beta

Zeleni pretlij gulta

Felix

NAGRADNA IGRA Izvučeni putnici na Svjetsko prvenstvo

Čitajte i skupljajte kupone

Utorak: Slovarica za vase limace!

NAGRADNA IGRA Marljivo skupljajte Večernjakove kupone i osvojite ulaznice za mundial

I dalje kupujte Večernjak i skupljajte kupone koje ćete, uz malo sreće, zamjeniti za jednu od 100 ulaznica za utakmice hrvatske nogometne reprezentacije na Svjetskom nogometnom prvenstvu.

Nakon nogometne ludnica, vaš će se navrjač vratiti vama u zagrijaj. Iznenadite ga ljetovanjem koje će vam pružiti puno odmora, opuštanja i hedonističkih užitaka. U Generalturistu su pripremili novi katalog I ljetu 2006. u Hrvatskoj. Uskoro ćete ga moći listati u Gene-

ralturistovim poslovnicama i raspitivati se o odredištima kod Generalturistovih ljubaznih službenica. Suosjećajući s vama, sudjelovat će vrlo angažirano u kreiranju odmora i predlagati vam dodatne pogodnosti. Ipak se žene razumiju kad je o tome riječ, a i vole biti kreativne u osmišljavanju odmora. Izaberite nešto iz novoga kataloga i sve ostalo prepustite Generalturistu. Na usluzi su vam i stranice www.generalturist.com gdje ćete pronaći sve što vas zanima o ljetovanju, putovanjima bez

granica te mogućnostima on-line rezerviranja i plaćanja aranžmana. Iznenadite dragog kreiranjem svoga prvog putovanja po mjeri, tzv. tailor made putovanja.

Neka vaše ljetno doista bude iznenadenje! Izaberite odredište bilo gdje u svijetu, skonjite u Generalturist i povjerite se vlastitom tailor-made specijalistu koji će vam složiti putovanje iz snova, radeno po vašoj mjeri! Opustite se i ljetu će vam biti pravi doživljaj... - uz Generalturist.

Večernji list

NAZIVNI STIL NA ZADREBAČKOJ SPICI Glavni hit je "Metropoli" na 74. USKRSNA REGATA Janica Kostelić pod jedrima na 73. **Kroatia i sve je novo** Čakoljivo osvajači su neponovljivo ostvarili svoju glavnu i treću titulu. **DOŽIVITE NOGOMET!** NAGRADNA IGRA Marljivo skupljajte Večernjakove kupone i osvojite ulaznice za mundial. Nakon igre parova, Dinamo svrdlaši U Makarsku Dinamo svrdlaši Argentina 2:1 STR. 58. i 59. **scena** POŠTOLJE DVA TAKSA UNIVERZA ZAHVATI GLUMČIĆI ROK FEST Nakon Bjelevara druženje u Zagvozdu Sutra: Večernjak daruje najcool poster!

ŠTO JE PRIKRIVENO OGLAŠAVANJE?

- ◉ Svaki promotivni oglas koji je u novinama predstavljen kao dio novinarskog teksta.
- ◉ PO karakterizira: „načelno nedopuštena razmjena (za novac ili druge pogodnosti), uključivanju imena, proizvoda, pakovanja, usluge ili uporabe logotipa neke tržišne marke ili nekog poduzeća u masovni medij s namjerom da korisnik (slušatelj, gledatelj ili čitatelj) to ne osjeti kao propagandnu poruku ili smetnju.“ Ante Gavranović

Potres u šumi

TO NIJE POTRES

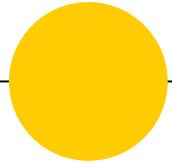
VIDEO Internetom se širi lažna snimka potresa koji guta šumu

Piše [Marko Šnidarić](#), subota, 16.1.2021. u 8:28

To nije snimka potresa, radi se o staroj snimci koja niti ima veze s Banovinom niti s potresom. Snimka je iz 2018. godine, a tlo se miče zbog plitkih i povezanih korijena, ne zbog micanja tektonskih ploča

KOJI JE ZA VAS NAJPOUZDANIJI IZVOR O CIJEPLJENJU?

Srbija postala prva zemlja na svijetu po broju cijepljenih Hrvata

Nakon što je dugo vremena bila broj jedan u Europi po broju...

Milanović predložio Zdravka Mamića za predsjednika Vrhovnog suda

Predsjednik Republike Zoran Milanović u u petak se ponovno referirao na odluku Ustavnog...

Hrvat zadobio trostruku frakturu jezika nakon što je bez pripreme pokušao izgovoriti 'Streichholzsächelchen'

Novi i izuzetno opasan trend prisutan među srednjovječnim Hrvatima svakog dana uzima...

Sve više umirovljenika upisuje tečajeve stranih jezika kako bi mogli razgovarati sa svojim unucima

HZJZ stavio članstvo u HDZ-u na popis kroničnih bolesti koje imaju prioritet prilikom cijepljenja

NewsBar

TAGS

#ALEKSANDAR VUČIĆ,
#BEOGRAD,
#CIJEPLJENJE,
#COVID-19, #HRVATI,
#KORONA,
#KORONAVIRUS,
#SRBI, #SRBIJA,
NEWSBAR

Nakon što je dugo vremena bila **broj jedan u Europi** po broju cijepljenih građana Srbije, **Srbija** je ovog tjedna došla na prvo mjesto u svijetu po broju **cijepljenih Hrvata**, objavila je znanstvena publikacija "Our World in Data".

Zemlja koja je toliko dobra u cijepljenju da zbog toga aktualna vlada razmišlja o tome da **simbol injekcije ugradi u državni grb**, nakon što je u samo dva tjedna cijepila više od pola milijuna svojih stanovnika, odlučila je raširiti ruke i pozvati sve susjede na besplatnu rundu Pfizera, Moderne, Astra Zenece, Sputnika ili Sihopharma.

Čim se vijest o besplatnom cijepljenju u Srbiji, brojni su Hrvati odlučili **Uskrs** proslaviti po **pravoslavnom kalendaru** te su se zasukanih rukava zaputili na istok, opjevanim putem preko Drine.

Prema podaci koje je objavio "**Our World in Data**", samo u prvom danu cijepljenja, u Srbiji je cjepivo protiv **COVID-19** primilo **dvostruko više Hrvata** nego što je to bio slučaj prvog dana masovnog cijepljenja na Zagrebačkom velesajmu. Time je Srbija postala **svjetski rekorder** u broju cijepljenih Hrvata a Hrvatska je pala tek na drugo mjesto. Na trećem je mjestu Njemačka, zatim Austrija, Irska, Novi Zeland, Hong Kong.

NEWSBAR

Vijesti kojima **možete**, ali i **ne morate** vjerovati.

OGLAS

PRATI NEWSBAR

OGLAS

Vlado Lucić

- Zvonko Hrabar
- Borna Sor
- Domagoj Zovak
- Dean Milekić
- Kristijan Leskovar
- Ivan Golubić

Dezinformacije

Photo source: Flickr.com

„Pojam koji uključuje sve oblike lažnih, netočnih ili zavaravajućih informacija koje su osmišljene, predstavljene i promovirane kako bi nanijele štetu javnosti ili radi stjecanja profita.“

DRUŠTVENE MREŽE FACEBOOK LAŽNE VIJESTI DEZINFORMACIJE COVID-19 KORONAVIRUS

Facebook će upozoravati one koji su dijelili dezinformacije o COVID-19 pandemiji

Uz uklanjanje lažnih i štetnih vijesti koje iskorištavaju globalnu pandemiju, Facebook će kontaktirati korisnike i dojaviti im ako su u prošlosti i sami došli u kontakt s ovakvim sadržajima

<https://www.bug.hr/drustvene-mreze/facebook-ce-upozoravati-one-koji-su-dijelili-dezinformacije-o-covid-19-pandemiji-14773>

RIJEKA I PGŽ

HRVATSKA I SVIJET

SPORT

CRNA KRONIKA

MOZAIK

BUDIMO ODGOVORNI

Home / Hrvatska i svijet / HZMO: Neki šire lažne vijesti, isplata mirovina u travnju nije upitna!

HZMO: Neki šire lažne vijesti, isplata mirovina u travnju nije upitna!

24. Ožujka 2020. 17:21

Podijeli

<https://riportal.net.hr/hzmo-neki-sire-lazne-vijesti-isplata-mirovina-u-travnju-nije-upitna/>

Oprez, lažni digitalni oglasi!

Objavljeno: 31. siječnja 2021., prije 93 dana | Autor: Potrošački kod/HRT

PODIJELI

ilustracija

Foto: Josip Regovic / Pixsell

Svakog dana zasipaju nas oglasima za proizvode s pomoću kojih bismo

RADIONICA

- Novinar ste u DNEVNIKU HRT-a
- Jučer su brojke zaraženih naglo porasle.
- Dobili ste ovaj ZVUČNI PRILOG preko maila od prijatelja iz HINE.
- Što ćete napraviti?

CRNA KRONIKA

30.03.2020. | 19:54 > 19:56 | 0

Pet osoba prijavljeno zbog širenja lažnih vijesti o koronavirusu

AUTOR: Hina

FAKTOGRAF

Podijeli:

Naslovница ▾ | Vijesti

⌚ Objavljeno: 01.04.2020.

Lažno se predstavljava kao liječnica i širila lažne vijesti

[iv.hr/userdocsimages//2020/covid-19.jpg?width=1500&height=1000&mode=max](#)

- [Ispiši stranicu](#)
- [Podijeli na Facebooku](#)
- [Podijeli na Twitteru](#)
- [Podijeli na Google +](#)

↪ Koronavirus.hr proslijedio/la je Tweet

MUP-RH @mup_rh · 53 m

#policija podnijela optužni prijedlog: 29-godišnjakinja društvenom mrežom širila #lažnevijesti: predstavila se kao liječnica u Puli, dijelila savjete i lažne informacije o broju oboljelih na području Vrsara i tako uznemirila građane

 bit.ly/2xH1w4u

@koronavirus_hr

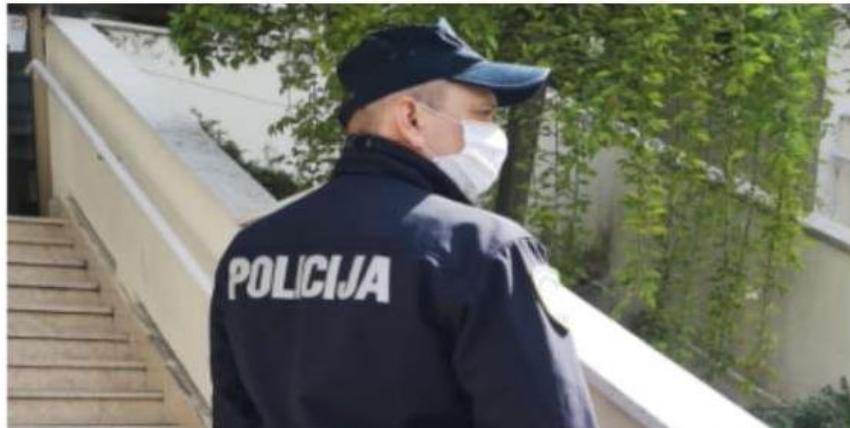

Naslovnica ▾ | Vijesti

🕒 Objavljeno: 04.04.2020.

Uznemirila građane lažnom objavom da je zaražena

Lažima o ozbiljnoj bolesti nije mjesto na društvenim mrežama

Akcija policije započela je jučer, 3. travnja, po saznanju o objavi 34-godišnjakinje s područja Vrbovca, u kojoj je na društvenoj mreži javno objavila vijest da je zaražena corona virusom. Tako javno objavljena informacija, razumljivo da je uznemirila osobe koje ju poznaju i s njom rade. Po takvom saznanju i provjerom objave, kroz suradnju epidemiologa i policijskih službenika utvrđeno je stvarno stanje odnosno potvrđena činjenica da ona ne boluje od te bolesti. Tim je radom policije i epidemiologa dokazano da je objavu svjesno izmisnila čime je remetila mir i spokojstvo građana i počinila prekršaj iz članka 16 Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

Protiv 34-godišnjakinje, radi izmišljanja ili širenja lažnih vijesti kojima se remeti mir i spokojstvo građana, slijedi prekršajni postupak sukladno odredbama čl. 16 Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira.

FOTO: PU zagrebačka

<https://zagrebacka-policija.gov.hr/vijesti/uznemirila-gradjane-laznom-objavom-da-je-zarazena/82757>

br@gmail.com +
il.google.com/mail/u/0/#inbox/5MfcgxwJXVFjcFMRrM1CGghmWWFXtVjw

Gmail Pretraživanje pošte

Korona virus Pristigla pošta x

Ministarstvo obrazovanja Republike Hrvatske <Odgojobrazovanje@mzo.hr>
prima Vrticdobri 18:37 (prije 1 sat) ⋮

Poštovani,

vezano za trenutnu situaciju oko korona virusa (COVID 19), obavještavamo Vas da se uvodi obvezno testiranje na isti. Testirat će se sve osobe koje su zaposlene u obrazovnom sistemu (škole, vrtići,...), a posebna pozornost обратит će se na one osobe koje su preboljele korona virus. Takve osobe će morati raditi s djecom po posebnom režimu, odnosno, bez pristupa djeci neko vrijeme.

Molimo da što prije obavijestite Vaše zaposlenike te ih o pošaljete na testiranje čim prije.

Srdačan pozdrav,
Zdenka Čukelj, načelnica sektora za rani, predškolski i osnovnoškolski odgoj i obrazovanje pri Ministarstvu obrazovanja RH
Ministarstvo obrazovanja RH

◀ Odgovor ➡ Proslijedi

Izvor: Jutarnji.hr, 16.8.2020.

Poštovani, vezano uz trenutnu situaciju oko koronavirusa (COVID-19), obavještavamo Vas da se uvodi obavezno testiranje na isti, početak je e-maila koji se danas proširio, a u kojem Ministarstvo obrazovanja navodno poziva sve zaposlene u obrazovnom sustavu da se testiraju na Covid-19.

Iz Ministarstva su jučer poručili da "upozoravaju javnost na širenje fotografije u vidu maila lažnog sadržaja s ciljem zbumjivanja javnosti i širenja neistinitih informacija".

- Ministarstvo će poduzeti sve potrebne aktivnosti, uključujući podnošenje prijave protiv nepoznatog počinitelja zbog širenja lažnih vijesti i stvaranja panike - stoji u njihovu priopćenju.

U tom navodno lažnom mailu ne samo da se poziva na testiranje svih, nego se navodi da će se "pozornost обратити на особе које су prebolеле коронавирус".

RADIONICA

- Jutros vam je susjed na hodniku rekao kako je danas više od 2200 zaraženih od COVIDA-19.
- Vaš unuk koji je bio u vašem društvu dolazi zabrinuto i pita je li to istina.
- Kako ćete provjeriti ovu informaciju?
- Koje ćete kanale koristiti?

EKSPONENCIJALNO ŠIRENJE DEZINFORMACIJA

- Kroz aplikacije za dopisivanje informacije dolaze od ljudi koje znamo i kojima vjerujemo.
- Koliko sami u tome sudjelujemo?
- Može li bezazlena ilustracija napraviti veliku štetu?

1.

PROVJERAVAJTE IZVORE VIJESTI I INFORMACIJA

- Provjerite vjerodostojnost medija koji je objavio vijest.
- Tko je autor, jesu li izvori kredibilni, a citati autentični?
- Jesu li fotografije i video materijali već korišteni u drugom kontekstu?
- Tko dijeli informacije na društvenim mrežama, možda nije čovjek nego (ro)bot?

2.

BUDITE ODGOVORNI

- Provjerite informacije na društvenim mrežama, čak i ako ih dijele vaši prijatelji.
- Razmislite prije nego što podijelite bilo koji sadržaj.
- Nemojte dijeliti glasine i neprovjerene informacije.

3.

INFORMIRAJTE SE IZ STRUČNIH IZVORA

4.

BUDITE PAŽLJIVI PREMA DRUGIMA

- I u virtualnom svijetu grubi komentari povećavaju nesigurnost i strah.
- Ne vrijedajte i ne širite govor mržnje.
- Ne širite stereotipe i predrasude.

5.

PLANIRAJTE VRIJEME ZA MEDIJE

- Osigurajte vrijeme u danu za **odmor od medija**.
- Izbjegavajte prekomjerno izlaganje negativnim vijestima i sadržajima.

6.

RAZGOVARAJTE S DJECOM

- Ograničite izloženost djece uznenirujućim vijestima.
- Pojasnite djeci informacije koje vide i čuju na način prilagođen njihovoj dobi.
- Uputite djecu na vjerodostojne izvore informacija.

Pristup

Analiza

Medijska
pismenost

Evaluacija

Stvaranje

2 glavne kategorije lažnih vijesti:

Photo source: Pixabay

- (1) Vijesti koje su izmišljene ili osmišljene kako bi zaradile novce i diskreditirale druge.
- (2) Vijesti koje su utemeljene na činjenicama ali postoji točno određeni cilj koji se želi ostvariti.

Blokirat ću
mamu da ne
vidi šta lajkamo

Nemoj **BAKU**
blokirat, ona
nam sve lajka

Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu

www.djecamedija.org

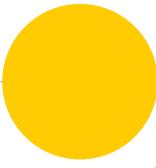
info@dkmk.hr

Djeca medija

@djeca_medija

Hvala vam na pažnji!

“Ovaj je dokument izrađen uz financijsku podršku Grada Zagreba. Sadržaj ovoga dokumenta u isključivoj je odgovornosti Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Grada Zagreba”.

“Stajališta izražena u ovom video/audio materijalu isključiva su odgovornost Korisnika i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.”

